

Pro-fo-mor-se-syn betyder: PROsodi-FONologi-MORfologi-SEMantik-SYNTaks.

Det er et mnemoteknisk udtryk, der skal lette hukommelsen, for den der vil tilrettelægge "DANSK for ikke-læsere" - en tilrettelagt gruppeundervisning i sproglig opmærksomhed, der også omfatter det, vi har kaldt: "På vej mod skriftsproget".

Prosodien oplever det ufødte barn allerede i fostertilstanden. Sprogtonen kommer før modermælken. Fonemerne vælter frem, når babyen pludrer, lykkeligvis er barnet ikke klar over, at netop disse sammenlignelige talelyde senere skal vise sig at være betydningsadskillende. Morfemerne eksperimenteres frem, når fonemerne sættes sammen til små synteser, som "ma-ma-ma", - "mo-mo-mo" og "pa-pa-pa". Morfemerne erkendes som meningsbærende, når de små sprogudforskere oplever, at omgivelserne reagerer højlydt begejstret eller nonverbalt smilende på deres første udsagn. Opmuntret fortsætter de deres eksperimenteren ind i det ekspresive og impressive sprog. De oplever, at de kan styre omverdenen, at deres udtryk kan varieres og gentages med vidt forskellige resultater til følge. Det giver mening at nuancere kommunikationsformen, det semantiske perspektiv vågner. Langt, langt senere erfarer den lille sprogbruger, at ordenes rækkefølge og hermed syntaksen, også er væsentlig i god kommunikation.

Når man som tale-hørepedagog vurderer et barns sproglige udvikling, vil man ofte på grundlag af enkelte tests søge at beskrive netop de 5 områder, der er omfattet af "profo-morse-syn".

Resultatet danner grundlaget for den senere tilrettelæggelse af taleundervisningen.

Ved at tilrettelægge den sproglige opmærksomhed profylaktisk, så den bevidst tilgodeser alle fem sproglige begrebsområder, men vægtet i forhold til det aktuelle mål, kan man blive meget bevidst om, hvilken disciplin man ønsker at træne, og hvilket undervisningsmateriale, man med fordel kan anvende.

Det vil simpelthen kunne lade sig gøre at krydse det enkelte materiale af på en liste, så man tydeligt kan se, hvilket sprogligt aspekt, det er velegnet til at fremme.

	PROSODI	FONOLOGI	MORFOLOGI	SEMANTIK	SYNTAKS
Oplæsning/billedbøger	X	X	X	X	X
Vers/remser	X	X	X		
Skibet er ladet med		X		X	
Fonologisk vendespil		X	X		
Kom og snak med os	X				X
Bamsebog – digte	X			X	X
Spillekort			X		X
Vokalbold	X	X	X		
Stavelsesstudse	X		X		
Fonemlotteri		X	X		
Sammensatte ord			X	X	X
Lottino		X		X	
Blinde Kuh		X	X	X	
Rimspil	X	X		X	
Begrebsspil		X	X	X	
Synonymfirkort				X	
Autonymer				X	
Lydhuset		X			
Papa Moll	X	X	X	X	X
Fonologisk firkant		X	X		
Analysespillet			X	X	
Lyd-syntesspillet		X			
Håndfonemer	X	X	X		
Ordbøjning			X	X	
Lydstavetavlen	X	X	X	X	
Spil med sproget	X	X	X	X	X
Uniset	X			X	X
vendespilsvinduer		X			